

Prioriteiten stellen in ESG-due diligence

Prioriteiten stellen in ESG-due diligence

Verzekeraars, ngo's en overheid werken afspraken over transparantie uit

Inleiding

Voor de naleving van internationale richtlijnen op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de dialoog met interne en externe stakeholders, is transparantie van groot belang. In hoofdstuk 5 van het Convenant hebben verzekeraars, overheid en ngo's afspraken gemaakt over transparantie. Verzekeraars streven er naar om zo transparant mogelijk te zijn (Artikel 5.2).

Medio juni 2020 hebben partijen binnen het convenant afspraken gemaakt over de uitwerking van acht artikelen binnen dit hoofdstuk. Hiervoor werken zij sinds september 2020 samen binnen de Werkgroep Transparantie. De doelstelling van deze werkgroep is het 'vergroten en verbeteren van transparantie van verzekeraars ten aanzien van verantwoord beleggen, op een wijze die meer inzicht geeft voor alle bij het convenant betrokken partijen.'

Artikel 5.3.1.i. Convenant

Welke risico's/misstanden worden op het gebied van ESG als voornaamste risico's/misstanden gezien en op welke wijze dit leidt tot prioritering in het ESG-due diligence-proces.

Doel

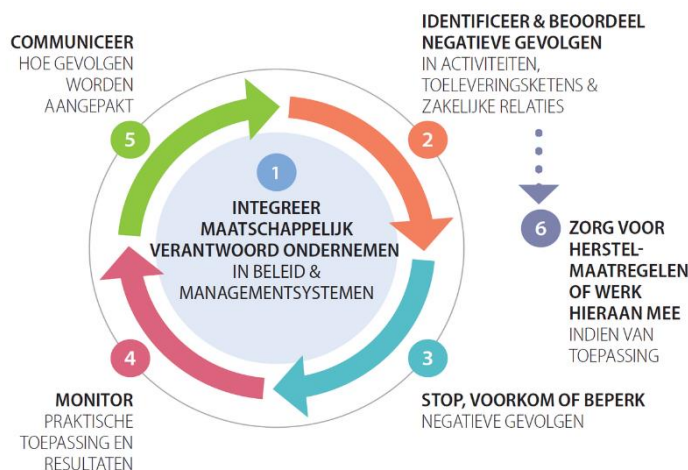
Verzekeraars geven aan dat het voor hen niet mogelijk is alle risico's in hun (beleggings-) keten tegelijkertijd aan te pakken. Er moeten dan ook prioriteiten worden gesteld. Dit document legt uit hoe verzekeraars bij het uitvoeren van hun due diligence-verplichtingen een prioritering kunnen maken van de daadwerkelijke of mogelijke nadelige impacts die gelinkt zijn aan hun investeringen.

Toelichting

ESG-due diligence (algemeen)

ESG-due diligence (hierna: due diligence) is volgens de [OESO Handreiking voor institutionele beleggers](#) het proces waarmee ondernemingen de daadwerkelijke en potentiële negatieve impacts die gelinkt zijn aan hun investeringen:

- i. identificeren;
- ii. voorkomen of mitigeren; en
- iii. hierover verantwoording afleggen (transparantie).

In de praktijk blijkt dat niet alle verzekeraars een beleggingsbeleid conform de OESO-richtlijnen hebben waarbij bedrijven voorafgaand aan een investering op ESG-risico's worden gescreend. Ook komt het voor dat in een bestaande beleggingsportefeuille de risico's nog niet in kaart zijn gebracht. Verzekeraars blijken niet altijd in staat om alle negatieve gevolgen van de activiteiten van de bedrijven waarin ze beleggen direct te identificeren. Daarom bevelen de OESO-richtlijnen ondernemingen met een grote beleggingsportefeuille aan om algemene gebieden te identificeren waar de kans op negatieve gevolgen het grootst is. Zodra de ernstigste gevolgen zijn geïdentificeerd en aangepakt, komen de minder ernstige gevolgen aan bod.

In de beleggingsketen van verzekeraars vloeien ESG-risico's voort uit de activiteiten van de bedrijven waarin vermogen is belegd. Door de beleggingsportefeuille te screenen kunnen verzekeraars de landen, regio's en sectoren van het belegd vermogen in kaart brengen. Vervolgens kunnen per regio en sector de specifieke risico's in kaart worden gebracht. Algemene risico-informatie over landen, sectoren en producten is (onder andere) te vinden in de [MVO Risico Checker](#).

Prioritering binnen het due diligence-proces

De [OESO Due Diligence Handreiking](#) legt uit dat prioriteit moet worden gegeven aan de geïdentificeerde risico's op basis van de mate van de *ernst* van de gevolgen en de *waarschijnlijkheid* dat het risico zich voordoet. In het geval van mensenrechten worden dit ook wel de 'salient human rights issues' genoemd. De ernst van de gevolgen wordt beoordeeld op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid:

- **schaal** verwijst naar de heftigheid van het negatieve gevolg;
- **reikwijdte** ziet op het bereik van het gevolg, bijvoorbeeld het aantal mensen dat wordt getroffen;
- **onomkeerbaarheid** verwijst naar de grenzen aan de mogelijkheden om de situatie van de getroffen personen of het milieu te herstellen naar de situatie voorafgaand aan de negatieve impact.

Een gevolg hoeft niet meer dan één van deze kenmerken (schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid) te vertonen om als 'ernstig' te worden aangemerkt. Wel is het vaak zo dat hoe groter de schaal of reikwijdte van een gevolg is, hoe groter de kans dat het 'onomkeerbaar' is. De reikwijdte ziet niet alleen op korte termijn, maar hierbij moet bijvoorbeeld in het geval van CO₂-uitstoot ook worden gedacht aan het effect voor toekomstige generaties.

Bij het prioriteren van risico's op het gebied van mensenrechten, is de *ernst* van mogelijke negatieve gevolgen de belangrijkste factor voor het vaststellen van de prioriteiten bij de aanpak. Als een mogelijk negatief gevolg bijvoorbeeld kan leiden tot dodelijke slachtoffers, moet het wellicht prioriteit krijgen, ook wanneer de kans erop minder groot is (bijvoorbeeld maatregelen om schade en dodelijke ongevallen te voorkomen in het geval van een natuurramp bij een kerncentrale zoals bij Fukushima).

Ernst is geen absoluut concept en is context-gebonden. Het is daarom belangrijk om belanghebbenden te raadplegen, zoals klanten (in het geval van vermogensbeheerders), overheden, werknemersorganisaties en maatschappelijke organisaties die bekend zijn met ESG-kwesties. Ngo's binnen en buiten het Convenant beschikken over belangrijke informatie over specifieke ESG-risico's en cases. Het is dan ook raadzaam om ngo's te raadplegen, zodat zij eventuele relevante expertise kunnen inbrengen. Raadpleeg [hier](#) de ngo-expertiselijst voor een overzicht van de kennis en contacten van de ngo's die partij zijn bij het convenant. Ook via het wereldwijde postennetwerk kan relevante lokale informatie verkregen worden. Via de website [van Nederland wereldwijd](#) kun je per land vinden welke informatie beschikbaar is en hoe je contact kunt opnemen met de lokale ambassade of consulaat.

Met behulp van de informatie die is verzameld, kunnen verzekeraars een (kwalitatieve) schatting maken van de ernst van mogelijk negatieve impact en de waarschijnlijkheid dat deze impact zal optreden. Ook de hoogte van de investeringen spelen hierbij een rol om te bepalen welke 'leverage' de verzekeraar heeft.

Een risicomatrix kan helpen bij het bepalen van de prioritering:

Risk Rating = Likelihood × Severity

S	Catastrophic	5	5	10	15	20	25	
	e	Significant	4	4	8	12	16	20
	v							
	r	Moderate	3	3	6	9	12	15
	i	Low	2	2	4	6	8	10
	t							
y	Negligible	1	1	2	3	4	5	
			1	2	3	4	5	
			Improbable	Remote	Occasional	Probable	Frequent	
			Likelihood					
Catastrophic	STOP							
Unacceptable	URGENT ACTION							
Undesirable	ACTION							
Acceptable	MONITOR							
Desirable	NO ACTION							

(Bron: MVO Nederland, 'Stappenplan voor MVO-Risicomanagement')

Transparantie

Het is raadzaam om transparant te zijn over het proces van prioriteren. Op die manier kan de buitenwereld zien hoe je te werk bent gegaan bij het uitvoeren van due diligence en wat de overwegingen achter de besluitvorming omtrent prioritering zijn geweest. Het is uiteraard niet de bedoeling om beleggingsgevoelige informatie te publiceren. Het gaat erom dat duidelijk is dat de risico's op de juiste wijze tegen elkaar zijn afgewogen op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid.

Het prioriteren is een continu proces. Soms komen er nieuwe negatieve gevolgen aan het licht die dan eerst moeten worden aangepakt, voordat de minder ernstige worden verholpen. Het is belangrijk om dit regelmatig te toetsen met stakeholders, waaronder ngo's.

Relevante voorbeelden

- In het *Lessons learned document voor verzekeraars* is een hoofdstuk gewijd aan 'Identificatie en prioritering' in het kader van screening. Hierin staan aan de hand van casussen over dierenwelzijn en mijnbouw voorbeelden opgenomen over prioritering;
- *ABN AMRO's 'salient human rights' in haar human rights report*, p.11;
- *Akzo Nobels 'salient human rights'*, inclusief uitleg over de uitgevoerde prioritering.

Valkuilen

- De informatie van bedrijven en dataproviders over risico's en de ernst daarvan is niet volledig. Zo kunnen bedrijven op papier een goed beleid hebben, maar in de praktijk een hoog risico zijn. Het is daarom belangrijk om nader onderzoek te doen en ook andere bronnen te betrekken bij het identificeren en prioriteren van risico's, zoals de expertise van ngo's. De expertiselijst van de ngo's die partij zijn bij het convenant vind je [hier](#).
- De weging die dataproviders en beleggers aan dierenwelzijn geven bij het prioriteren van ESG-risico's staat niet altijd in verhouding tot het risico op dierenleed en de daadwerkelijke negatieve impact op dieren door het bedrijf. Wees je er bij het prioriteren

van ESG-risico's van bewust dat deze bij dierenwelzijn worden bepaald door de omvang (het aantal dieren), de duur (het gehele dierenleven) en de ernst van de aantasting van het dierenwelzijn en dat deze aantasting in veel gevallen onomkeerbaar is.

- Prioritering in traditionele riskmanagementprocessen (ook wel 'materiality analysis') is doorgaans gebaseerd op de grootte van de onderneming, reputatierisico's of mate van invloed op de onderneming. Bij ESG-due diligence moet geprioriteerd worden op basis van de ernst en waarschijnlijkheid van negatieve gevolgen voor samenleving en milieu. Dit kan het implementeren van ESG-due diligence in bestaande risicosystemen bemoeilijken.
- Veel dataproviders identificeren ESG-risico's nog steeds vanuit een materialiteitsperspectief, terwijl van bedrijven en beleggers verwacht wordt dat zij de risico's vanuit 'salience' perspectief benaderen: risico's voor mens, dier en milieu.
- Voorkom de zogenaamde 'paralysis by analysis' die ontstaat wanneer verzekeraars alle potentiële ESG-risico's in kaart willen brengen en hierdoor weerhouden worden om te starten. Door te prioriteren, worden de stappen van due diligence behapbaar en kunnen verzekeraars sneller van start gaan.

Handige links

- De [OESO Handreiking voor institutionele beleggers](#), pagina 18 en 19.
- De [OESO Due Diligence Handreiking](#), pagina's 32 en 46 t/m 49.
- Een video waarin kort wordt uitgelegd welke mensenrechtenrisico's prioriteit moeten krijgen: <https://www.ungpreporting.org/resources/salient-human-rights-issues/>
- De [UN Principles for Responsible Investment](#).

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 525
E communicatie@ser.nl

www.imvoconvenanten.nl/nl/verzekeringssector

© 2021, Sociaal-Economische raad